

Hannee Reli
21.05.01 /MNi

KERTOMUS KAUPUNKIARKEOLOGISESTA
KOETUTKIMUKSESTA
TORNIOSSA, KESKIKADUN VARRESSA TONTILLA
(IV/14/9) KESÄLLÄ 1999

*

Timo Ylimaunu

Tornionlaakson maakuntamuseo
2001

SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTOTIEDOT

PERUSKARTTAOTE

JOHDANTO	1
KORTTELIN TOPOGRAFIASTA JA MAAPERÄSTÄ	2
KORTTELIN HISTORIAA	3
KAIVAUSTEKNIikka JA –ALUEET	4
KOEJAT JA –RUUDUT	5
Koeoja 1	5
Koeoja 2	6
Koeoja 3	7
Koekuoppa 4	8
Koekuoppa 5	8
Koekuoppa 6	9
Koekuoppa 7	10
Koekuoppa 8	10
Koekuoppa 9	11
RAKENNUSTUOTTEEN TONTIN KOEKAIVAUSTEN TULKINTAA	12

ARKISTOTIEDOT

Kaupunki: Tornio (IV/14/9)

Tutkimusten laatu: Koekaivaukset

Ajoitus: 1600-luvulta 1800-luvulle

Peruskartta: 2541 03 TORNIO
x=7305 93-7306 00
y=2506 54-62
z= 6

Maanomistaja: Rakennustuote Oy

Tutkimuslaitos: Tornionlaakson maakuntamuseo

Kaivausjohtaja: Timo Ylimaunu

Kenttätyöaika: 21.6. - 24.6., 12.7. - 23.7.1999

Tutkimusten kustantaja: Rakennustuote Oy, 90 000 mk

Löydöt: luetteloimatta

MV-kuvat: Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmat
(luetteloimatta)

Diakuvat: Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmat
(luetteloimatta)

Kirjeenvaihto: Kaivauslupa 043/302/1999

Kirjallisuus: T. Ylimaunu, Palokerroksia, hirsisalvoksia ja kolikoita -kaupunkiarkeologisia tutkimuksia Lapin vanhimmassa kaupungissa.
Tornionlaakson vuosikirja 1999.
Toim. Henri Nordberg. Tornio 1999.

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 13

Liitteet: Tutkimuskartat

Kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Tornionlaakson maakuntamuseo,
kopio Museoviraston rakennushistorian osastolla ja Oulun yliopiston Arkeologian laboratoriossa.

JOHDANTO

Koetutkimuksen kohde sijaitsee lähellä Suensaaren länsirantaa, hieman Tornion kaupungin nykyisestä keskustasta pohjoiseen. Kysymyksessä on koko korttelin laajuinen tontti (IV/14/9), joka rajautuu Keski-, Porthanin-, Väli- ja Koulukatuihin (kartta 1). Tontista luoteeseen, Porthaninkadun toisella puolella, sijaitsee kaupungin vanhainkoti. Tutkimuskohdetta vastapäätä Keskikadun länsipuolella sijaitsevat Aspion ja Viippolan tontit, joiden vanhat päärakennukset kuuluvat molemmat rakennussuojelun piiriin. Aspion tontin päärakennus on Tornion vanhin säilynyt asuinrakennus, joka lienee rakennettu 1720-luvulla isonvihan jälkeen.

Pentti Koivunen teki ensimmäiset kaupunkiarkeologiset tutkimukset Torniossa Porthanin- ja Keskikatuojen risteysalueen länsipuolella vuonna 1966, missä hän tutki vanhaa raatihuoneen paikkaa ja Raatihuoneen torin aluetta (katso kartta 1). Kolmekymmentä vuotta myöhemmin, vuonna 1996 Timo Ylimaunu tutki pienen alueen, noin 10 m², Aspion pihalla ennen kuin tontille rakennettiin uudisrakennuksia. Vuoden 1996 kaivauksissa löytyi erinomaisen hyvin säilyneitä lattiatasoja ja rakennusten jäänteitä, jotka ajoittuivat 1600-luvulle tai aivan 1700-luvun alkuun.

Torniossa tehtiin kesän 1999 aikana pelastuskaivauksia myös kolmessa muussa kohteessa: 1) Vanhalla rukoushuoneen, 2) Keskikatu 13 sekä 3) Ahon ja Purran tonteilla. Näissä kaikissa kohteissa alkoi uudisrakentaminen vuoden 1999 aikana, minkä takia Museoviraston Rakennushistorian osasto edellytti pelastuskaivausten suorittamista ennen rakentamista. Rakennushistorian osasto tulkitsee nykyisin kiinteäksi muinaisjäännökseksi 1700-luvun loppua vanhemmat kaupunkikerrostumat. Museoviraston kanta aiheutti Tornion kaupungin, rakennuttajien, Tornionlaakson maakuntamuseon ja Museoviraston välisiä neuvotteluja talvella 1998-1999. Neuvonpidoissa päästiin jonkinlaiseen sopuun siitä, että kesällä 1999 tehdään rakennuskohteissa pelastus- ja koekaivaukset ennen rakennustöiden alkua. Museoviraston, maakuntamuseon ja rakennusliikkeen eli Rakennustuote Oy:n välisissä neuvotteluissa sovittiin koekaivausten tutkimusbudjetiksi 90 000 markkaa.

Kenttätutkimukset tehtiin kahdessa osassa: 1) ennen juhannusta, 21. - 24. kesäkuuta ja 2) juhannuksen jälkeen, heinäkuun 12. - 23. päivien välisenä aikana. Kaivausjohtajana toimi Timo Ylimaunu, piirtäjinä Eija Ojanlatva (21.-24.6. ja 12.-16.7.) sekä Jalo Alakärppä (19.-23.7.), molemmat yleisen arkeologian opiskelijoita Oulun yliopistosta. Kaivajina olivat Vesa-Pekka Herva (21.-24.6., Oulun yliopisto, yleisen arkeologian opiskelija), Kaisa Hiltunen (21.-24.6., Jyväskylän

yliopisto, Taidekasvatuksen jatko-opiskelija) ja Saaraliina Sala koko kaivauksen ajan (Oulun yliopisto, yleisen arkeologian opiskelija).

KORTTELIN TOPOGRAFIASTA JA MAAPERÄSTÄ

Koetutkimuksen kohteena ollut tontti on tällä hetkellä rakentamaton ja sitä peittää osittain koivuista, lepistä ja pajuista koostuva harva puusto. Keskiosassa kasvaa nokkosta, horsmaa, ruusuja, viinimarjaa sekä heinäkasveja. Tontin maanpinnan korkeus vaihtelee 6,19-6,77 metrin välillä mpy.

Insinööritoimisto Erkki Huhta Ky on tehnyt tontilla maaperätutkimuksen vuonna 1991, jolloin kaivinkoneella kaivettiin tontille seitsemän koekuoppaa. Kaikki koekuopat sijaitsivat tontin sisä- tai keskiosissa, noin 15 metriä katujen reunoista. Kuoppien profiilipiirroksista ei selviä minkäänlaisia yksityiskohtaisia tietoja esimerkiksi rakennuksista tai muista rakennelmista tai eri aikaisista kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 1 sijaitsi Porthanin- ja Välikatujen kulmauksessa. Kuopassa oli päällimmäisenä noin 0,2 metriä paksu humuskerros, jonka alapuolella oli vajaan metrin paksuinen rakennusjätettä sisältävä kulttuurikerros. Kulttuurikerroksen alapuolella oli puhdas silttikerros. Kuoppa 2 sijaitsi Keski- ja Porthaninkatujen kulmauksessa. Kuopassa ei ollut kulttuurikerrosta noin puolen metrin paksuisen humuskerroksen alapuolella. Kuoppa 3 sijaitsi Keskikadun varressa vastapäisen Männistön tontin päärakennusta. Kuopasta oli dokumentoitu noin metrin paksuinen humuksen ja rakennusjätteen muodostama kulttuurikerros. Kuoppa 4 sijaitsi Keskikadun varressa, miltei tontin pituusakselin keskikohdalla. Kuopan maakerrosprofiili oli samanlainen kuin edellisen, kuoppa kolmen. Kuoppa 5 oli Viippolan tonttia vastapäätä, tontin itäosan puolella välissä. Tällä kohtaa oli kahden edellisten kuoppien kaltainen maakerrosprofiili, jossa humuksen ja rakennusjätteen sekainen kerros oli miltei metrin paksuinen. Kuoppa 6 sijoittui Keski- ja Koulukatujen alueelle, Aspion tonttia vastapäätä. Kuopassa oli myös puhtaan pohjamaan päällä humuksen ja rakennusjätteen sekainen noin metrin paksuinen kerros. Kuoppa 7 oli Koulu- ja Välikatujen kulmauksessa ja siinä oli samankaltaiset maakerrosprofiilit kuin edellisissä. Rakennusjättekerroksessa oli havaittu myös kiviä.

KORTTELIN HISTORIAA

Koetutkimuskohteena oleva kortteli on aivan kaupungin vanhassa, 1600-luvun ydinkeskustassa. Korttelin luoteisreunalla sijaitti vanha Raatihuoneentori, joka on nykyisen Porthaninkadun alla. Tällä alueelle sijaitsivat myös kaupungin ensimmäiset viisi raatihuonetta. Nykyisin koko korttelin käsittävä tontti on ollut merkittynä jo ensimmäisiin kaupungista valmistuneisiin asemakaavamitauksiin ja se on lienee ollut rakennettuna kaupungin perustamisesta, vuodesta 1621 lähtien.

Korttelia ympäröivät kadut ovat pysyneet muuttumattomina aina 1600-luvulta lähtien, isonvihan jälkeen kortteli jaettiin kahtia keskeltä itä-länsisuuntaisella palokujalla samoin kuin muutkin torin kaakkoispuolella Keskikadun varrella olleet suuret, neljän tontin korttelit. Nykyisin näistä palokujista on jäljellä Viippolan ja Männistön tonttien välinen kuja ja mitä todennäköisimmin myös maakuntamuseon ohi kulkeva Torikatu on tällaisen palokujan paikalla.

A. Fr. Merchell'in vuonna 1782 valmistaman asemakaavakartan perusteella korttelin neljä tonttia on merkitty kaakosta torille päin numeroilla 64, 65, 66 ja 67. Tontin n:o 64 omisti puusepän leski Anna Snällfot. Puuseppä Nils Snellfot oli kuollut mahdollisesti vuonna 1763, sillä perunkirjoitus on tehty kyseisen vuoden lokakuussa. Lesken Anna Johansdotter Palmin omistukseen siirtyneen talon arvo oli tuolloin 453 kuparitaalera (E. Tamelander, Tornion kaupungin pesäluettelot 1666-1800, 1942: 61, kohta 106).

Viereisen tontin n:o 65 omisti Rito Enkan Westergren, josta ei ole löytynyt tietoja. Palokujan torin puoleisen tontin n:o 66 omisti notaari Johan Fellenius, josta ei myöskään löytynyt tietoja. Torin varren tontin n:o 67 omisti kauppias Abraham Lennig. Hän oli ollut äitinsä Brita Lenningin perunkirjoituksen aikana vuonna 1756 kahdeksan vuotta vanha. Abraham Lennigin isä, Adan Lenning oli ollut ammatiltaan kauppias. Kauppias ja laivuri Abraham Lenningin vaimo kuoli todennäköisesti vuonna 1790, jolloin perunkirjoitus on tehty (Tamelander 1942: 122, kohta 236).

Merckellin vuoden 1782 kaupunkikarttaan on ensimmäisen kerran merkitty kaupunkialueen rakennukset. Käytännössä koko Keskikadun varsi oli rakennettu umpeen, sillä ainoastaan leski Anna Snellfotin tontille oli aukko Keskikadun varressa. Notaari Johan Felleniuksen tontti oli molemmilta pitkiltä sivuilta avoin ja lyhyet päät, Keski- ja Välikatujen varret olivat koko pituudeltaan rakennettu. Abraham Lenningin tontin pitkät sivut olivat käytännöllisesti rakentamattomat.

Vuonna 1851 valmistuneessa kaupunkikartassa korttelin tontit on merkitty jälleen kaakosta torille päin numeroilla 15, 16, 17 ja 18. Kartan perusteella tontit ovat olleet tuolloin myös umpeen rakennettuja ja niiden välissä oli isonvihan jälkeen tehty palokuja.

KAIVAUSTEKNIikka JA -ALUEET

Tutkimusalueet, koeojat ja -kuopat, sijoitettiin pääasiassa Keskikadun varteen, koska 1600-luvulla tonttien päärakennukset sijaitsivat silloisen Takakadun varressa (Ilkka Mäntylä, Tornion kaupungin historia, 1971). Tärkeimpänä tavoitteena oli selvittää kuinka hyvin rakennusten jäänteet olivat säilyneet ja kuinka paksut kulttuurikerrokset alueella ovat. Etenkin tontilla sijainneiden 1600- ja 1700-luvuille ajoittuvien päärakennusten paikantaminen ja niiden säilymisasteen selvittäminen koettiin tärkeimmäksi tehtäväksi koekuoppien sijoittamisessa, minkä vuoksi Välikadun varteen ei tutkimusajan ja työvoiman vähäisen määrän takia ei ehditty tehdä koekuopitusta.

Tutkimusaluetta vastapäätä sijaitsevalla Aspion tontilla (kartta 1) 1600-luvun kulttuurikerrokset ja näissä olleet rakennusten jäänteet olivat säilyneet täydellisesti, minkä takia oli perusteltua odottaa, että Rakennustuotteen tontilla olisi myös säilyneitä rakenteita. Aspion kaivausten perusteella kulttuurikerroksen oletettiin olevan noin vajaan metrin paksuinen.

Koekaivaus tehtiin kokonaan lapioin ja lastoin eli tontilla ei suoritettu konekaivuuta. Kaivetut maat seulottiin pöytäseuloilla, joissa seulaverkon silmäkoko oli neljä millimetriä. Kaikkia koekaivausalueita ei kaivettu puhtaaseen pohjamaahan saakka, koska alueita haluttiin säästää mahdollisia tulevia tarkempia kenttätutkimuksia varten.

Koordinaatiston 100/5000 peruspisteeksi valittiin Keski- ja Porthaninkatujen risteyksessä oleva metallipylväs, josta mitattiin peruslinja Keskikadun suuntaisesti. Tämän linjan varteen tehtiin kolme koeojaa, jotka olivat neljä metriä pitkiä ja 0,5 metriä leveitä. Kaikki ojat olivat poikittain, 90° kulmassa, Keskikatuun nähden. Ensimmäinen oja oli kohdassa 100/5019, toinen 100/5032 ja kolmas 100/5042,5 (kartta 1).

Koekuopat olivat yhden neliömetrin laajuisia. Ensimmäinen koeruutu tehtiin 100/5052 ja toinen oli 100/5092. Loput koeruuduista sijoitettiin tontille ilman koordinaatistoa, niiden sijainti mitattiin kolmiomituksen avulla ja niiden sijoittuminen selviää yleiskartasta (kartta 1). Koeruuduista kolme sijaitsi Keskikadun, kaksi Koulukadun varressa ja yksi Koulukadun ja

Rauhankadun kulmassa. Tontin Porthaninkadun puoleiseen osaan ei tehty koekaivausalueita, koska 1600-luvulla tämä osa tontissa on ollut todennäköisesti osa torin reunaa. Torin reunassa on luultavasti ollut rakennuksia, mutta ne sijoittunevat lähemmäs nykyisen tontin keskiosaa. Tornion 1600-luvun Raatihuoneen torin reuna pystyttäneen löytämään tarkemmissa arkeologisissa kenttätutkimuksissa, mutta tässä yhteydessä vastausten hankkiminen tällaisiin kysymyksiin olisi ollut ajan ja voimavarojen haaskausta.

Korkeus siirrettiin kaivausalueelle vanhainkodin seinässä olevasta korkeuskiintopisteestä N:o 8 $z=7,043$ metriä (N60 -järjestelmä). Tutkimusalueella käytettiin kahta korkeuskiintopistettä: 1) ensimmäisenä toimi Keskikadun toisella puolella sijaitsevan Männistön tontin pihalla olevan likakaivon kansi, jonka korkeus oli 7,06 metriä mpy. 2) Toisena korkeuskiintopisteenä oli Aspion ja Åströmin tonttien välissä, Keskikadun keskellä sijaitseva kaivonkansi, jossa numeron 2 kohdalla korkeus oli 6,44 metriä mpy.

KOEOJAT JA -RUUDUT

Koeoja 1

Koko koeojan alueella oli ohuen multakerroksen alapuolella 0,2-0,3 metriä paksu sorakerros, josta tuli löytöinä lasia, nahkaa, auton osia, kattilankansia, tiiliä ja yksi liitupiipun katkelma. Kerroksen alapuolelta paljastui tiilistä ja halkaisijaltaan 0,2-0,4 metrisistä kivistä koostuva kerros (kartta 3). Ojan Keskikadun puoleisessa päässä, ruudussa 100/5019, oli metrin pituisella alueella lautta, joka liittyy paikalla sijainneen rakennuksen lattiarakenteisiin. Kivet on tulkittavissa mahdolliseksi peruskiveykseksi.

Toisessa kaivauskerroksessa tuli aivan ojan pohjoispäästä, ruudusta 103/5019 esille palanut, laastinsekainen likamaa-alue (kartta 4). Muuten koeojassa jatkui tiiliä ja kiviä sisältänyt likamaakerros. Ojan Keskikadun puoleisessa päässä oli edellisessä kerroksessa havaitun lautakerroksen alapuolella kaivausalueen suuntainen hirsi.

Kolmannessa kerroksessa tutkittiin vain ruutu 100/5019, josta paljastui palokerroksen alapuolelta koko ruudun peittänyt puulattia. Tästä kerroksesta tuli löytöinä liitupiippuja, keramiikkaa, lasia ja luuta. Lautalattian alapuolisesta likamaasta löytyi kuparikolikko vuodelta 1634,

rautanauloja, keramiikkaa ja kaksi pyöreää lasilinssiä, mahdollisesti silmälasin linssit. Lasilinssien reunat oli pyöristetty nyrhimällä. Lattialaudoituksen ja kolikon perusteella paikalla on sijainnut ainakin 1600-luvun puolivälissä rakennus, mahdollisesti jo kaupungin perustamisesta lähtien.

Alueen kulttuurikerroksen paksuus on noin 0,7 metriä, tästä sekoittuneen kerroksen paksuus on 0,2 metriä (kartta 2). Vanhin, 1600-luvulle ajoittuva rakennusvaihe on hyvin säilynyt. Ojan kohdalla on ollut ainakin yksi nuorempi rakennus, jonka peruskiveys ja lattiarakenteita löytyi kaivauskerroksista yksi ja kaksi.

Koeoja 2

Kaivausalueella oli 0,2 metrin paksuinen sekoittunut sorakerros ohuen multakerroksen alapuolella samoin kuin koeoja yhdessäkin. Sorakerroksen alapuolella oli vanhempi multakerros. Ruutuja 100-101/5032 peitti ruskea, sekoittunut likamaa, josta löytyi tiiliä ja jonkin verran luuta. Ruuduissa 102-103/5032 oli yhtenäinen kiveys. Kiveyksen kohdalla ruutua 103/5032 laajennettiin 0,5 metrillä. Kivet olivat halkaisijaltaan 0,3 - 0,6 metrisiä (kartta 6).

Ruudusta 103/5032 kaivettiin alaspäin purkamalla kiveystä. Sen alapuolella oli palokerros. Tämän jälkeen kaivaminen lopetettiin, koska kiveyksen purkaminen kävi ahtaassa kuopassa liian hankalaksi. Ruutu tarkastettiin kairaamalla ja kivien alapuolella havaittiin yksi puukerros sekä yksi mahdollista palokerros, joka oli 0,9 metriä maanpinnan alapuolella.

Ruuduissa 100-101/5032 jatkui ruskea likamaa toisessa kaivauskerroksessa (kartta 7). Kaivausalueella oli ojan suuntainen hirsi, mikä liittyy paikalla olleen talon lattiarakenteisiin. Tämän kerroksen alapuolella vuorottelivat savi- ja hiekkakerrokset.

Kaivamista jatkettiin alaspäin ruudussa 100/5032, jonka luoteiskulmasta paljastui peruskiveys ja profiilista mahdollisen lautalattian reuna. Ruudun kaakkoisreunassa sitä vastoin tuli vastaan puhdas pohjamaa (kartta 8 ja 5). Kiveys oli koeojan suuntainen ja näyttää siltä, että tutkimusalueen luoteispuolella sijaitsee joko 1600- tai 1700-luvulle ajoittuva säilynyt rakennuksen lattiakerros. Kulttuurikerroksen paksuus oli ojan Keskikadun puoleisessa päässä noin yksi metri.

Koeoja 3

Koko koeojan alueella oli 0,1-0,2 metriä paksu sekoittunut sorakerros (kartat 9, 10 ja 11), jonka alta paljastui epätasainen, harva kiveys. Kivien välissä oli myös tiiliä ja puusälää, muutoin aluetta peitti likamaa. Ruutua 103/5042,5 peitti tiilimurskan ja laastin sekainen alue. Löytöinä ensimmäisestä kerroksesta tuli luita, lasia, rautaa, kuten nauloja, sekä kattohuovan kappaleita.

Kaivausalueetta laajennettiin kiveyksen takia ensimmäisen kaivauskerroksen jälkeen 0,25 metriä linjasta $y=5042,5$ linjaan $y=5042,25$. Toisessa kerroksessa vaalean likamaakerroksen alta tuli esille kivinen, vaalea likamaakerros. Likamaan alapuolelta paljastui koko kaivausalueen peittänyt laotalattia (kartta 12). Ruuduissa 100-101/5042,25 lattialaudat olivat tutkimusalueen suuntaiset. Ruuduissa 102-103,5/5042,25 laudat olivat ojaan nähden poikittain eli Keskikadun suuntaiset. Laudoitusta ei esiintynyt alueella 103,5/5042,25, mikä viittaisi, että rakennuksen ulkoseinä olisi ollut kohdassa 103,5/5042,25-5043. Linjassa 101,1/5042,25-5043 oli niskahirsi. Lattialaudat ovat paikoitellen maatuneet erittäin ohuiksi. Löytöinä tästä kerroksesta tuli vihreälasinen pullo, ikkunalasia, nauloja, nappi sekä metallinen vyönsolki.

Lattiakerroksen alla oli niskahirsiä myös kohdissa 102,5/5042,25-5043 sekä 103,5/5042,25-5043. Muutoin lattialautojen alla oli hiekan, saven ja puusilpun sekaista likamaata. Hirret olivat paremmin säilyneet kuin niiden yläpuolella olleet laudat. Lattiakerroksen alta löytyi lisää lasia, nappi, nauloja sekä ilmeisesti tapetin kappaleita.

Koeojasta kaivettiin pohjaan saakka vain ruutu 101/5042,25. Ruudun itäosassa tuli esille kaksi puusilppukerrosta, joiden välissä oli kahdesta viiteen senttiä paksu likamaakerros. Länsiosassa ruutua puusilppukerros oli yhtenäinen. Näistä kerroksista tuli löytöinä kaksi nappia, nauloja, lasia, keramiikkaa, kalan suomuja, kidusluita ja muiden eläinten luita. Puusilppukerrokset laskeutuivat alaspäin itäprofiiliin. Näiden alapuolelta tuli esille tumman harmaa likamaakerros, mistä löytyi muutamia lasin ja luun kappaleita. Löytöjä oli huomattavasti vähemmän kuin ylempänä. Puhdas pohja tuli esille maanpinnasta mitattuna 1,15 metrin syvyydeltä (kartat 9 ja 10).

Koeoja kolmen kohdalla on sijainnut ainakin 1800-luvulla rakennus, koska lattia kerroksesta tuli löytönä yksi 1800-luvun kolikko. Lattiakerroksen alapuolelta ei tavattu rakennuksiin viittaavia löytöjä. Syvälle ulottuva likamaakerrokset ja niiden laskeutuminen kohti $y=5043$ linjaa voisi merkitä sitä, että tästä kohtaa olisi ollut Isonvihan jälkeen korttelin halki tehdyn palokujan reuna.

Koekuoppa 4

Kuoppa tehtiin kymmenen metriä kaakkoon koeoja kolmesta kohtaan 100/5052. Kuoppaa kaivettiin lapiolla noin 0,5 metriä alaspäin, jonka jälkeen työtä jatkettiin lastalla. Pinnassa oli ohuen multakerroksen alapuolella 0,15 metrin hiekkakerros. Tämän alapuolella oli ohuehko viiden sentin kerros soraa ja kuopan luoteisosassa soran alapuolella hiesukerros. Sora- ja hiesukerroksen alta paljastui likainen hiekkakerros, jonka paksuus oli 0,3-0,4 metriä (kartat 13 ja 14). Kerros tippui alaspäin kuopan luoteisreunassa katkaisten kuopan koillisosassa ilmaantuneet likamaa- ja palokerrokset.

Palokerrokset näkyivät selvinä hiilinauhoina ja hiilensekaisena likamaana (kartta 13). Palokerroksia voitiin havaita kaikkiaan kolme ja ne tulkittiin liittyvän kaupungin tuhonneisiin tulipaloihin vuosilta 1672 ja 1679 sekä Isonvihan aikaan. Vuonna 1762 kaupungin eteläosat tuhonnut palo ei yltänyt enää tälle tontille, minkä takia on voidaan olettaa, että palokerrokset ovat syntyneet juuri em. palojen yhteydessä. Palokerrosten katkeaminen kuopan luoteisosassa viitannee Isonvihan jälkeiseen raivaamiseen ja tontin halki tehtyyn palokujaan samoin kuin mikä ilmeni koeoja kolmessa. Mitään rakennuksiin viittaa kuopasta ei löydetty. Kuopan kulttuurikerrokset olivat miltei metrin paksuiset.

Koekuoppa 5

Yhden neliömetrin laajuinen kuoppa tehtiin tontin kaakkoisosaan Koulu- ja Keskikatujen kulmaan. Kuopan pintamaa, sora, oli pakkautunut kivikovaksi 0,15 metrin paksuudelta. Sorakerroksen alapuolelta alkoi kiviä ja tiiliä sisältänyt tumma likamaakerros. Noin 0,4 metrin syvyydessä oli neljä isoa kiveä (kartta 16), jotka tulkittiin peruskiviksi. Löytöinä saatiin tästä ensimmäisestä kerroksesta lasia, nauloja ja luuta.

Toisessa, kolmannessa ja neljännessä kaivauskerroksessa poistettiin kiviä yhteensä 0,5-0,6 metrin paksuinen kerros (kartat 17, 18 ja 19). Toisessa kaivauskerroksessa löytyi kivien välistä yksi vuonna 1840 lyöty viiden kopeekan hopeakolikko, lasihelmi, metallinappi, liitupiippujen kappaleita, piitä sekä palanutta että palamatonta luuta. Tässä kerroksessa kivet olivat halkaisijaltaan jopa 0,5 metrisiä. Kolmannessa kerroksessa kivien koko pieneni ja samalla kivien välinen likamaa oli

selvästi palanut. Kivet olivat halkaisijaltaan 0,2-0,3 metrisiä. Neljännessä kerroksessa kuopan pohjoisosassa tuli esille puhdas hiekkakerros, muutoin kuoppaa peitti harva kiveys likamaassa.

Viidennessä kerroksessa paljastui kuopan eteläosasta Keskikadun suuntainen laudoitus (kartta 20). Kuopan pohjoisprofiilista työntyi esille Keskikatuun nähden poikittainen laudoitus. Puiden välissä oli erottava kiveys. Likamaakerros, missä kadun puoleinen laudoitus oli, jatkui pohjoisprofiiliin katuun nähden poikittaisen laudoituksen alle ja näiden välissä oli puhdas silttikerros (kartta 21). On siis mahdollista, että laudoitukset liittyvät kahteen eri ikäiseen rakennukseen. Puukerrostien päällä oli ainakin yksi palokerros, minkä perusteella voidaan olettaa, että rakennus/rakennukset, joihin laudoitukset liittyvät, ajoittuvat 1600-luvulle tai aivan 1700-luvun alkuun (kartta 15).

Koekuoppa 6

Koekuoppa kuusi tehtiin Koulukadun varteen. Ruudun kohdalla ei ollut multakerrosta vaan kovaksi pakkautunutta sekoittunutta likamaata, josta löytyi modernin tavaran lisäksi yksi norjalainen hopeakolikko vuodelta 1649. Ensimmäinen sekoittunut kerros jatkui noin 0,5 metriä syvälle, jonka alta paljastui halkaisijaltaan 0,3-0,7 metrisistä kivistä koostuva kiveys. Kiveys keskittyi lähinnä kuopan koillisosaan. Lounaisosassa oli yksittäinen Keskikadun suuntainen puu ulottuen koko kuopan halki. Muutoin kuoppaa peitti ruskea likamaa (kartta 23).

Toisessa kerroksessa kuoppaa laajennettiin 0,5 metrillä Keskikadun suuntaan ja sitä syvennettiin 0,2 metriä. Laajennus tehtiin sen takia, koska kuopan itäosan kaivaminen kävi erittäin hankalaksi suurten kivien ja lohcareiden takia. Kivien välistä tuli esiin puurakenteet, jotka rajautuivat jo ensimmäisessä kerroksessa esille tulleeseen puuhun. Kuopan Keskikadun puoleista osaa peitti ruskea likamaakerros, jonka alla oli puhdas pohjamaa (kartta 24).

Toisessa tasossa suurten kivien alla olleet puurakenteet lienevät lattialaudoitusta tai sellaiseen liittyviä rakenteita. Kuopassa ei havaittu selviä palokerroksia (karta 22), minkä takia alimpien puurakenteiden ajoittaminen on hankalaa, mutta alustavan arvion mukaan ne voivat olla 1700-luvulta peräsin.

Koekuoppa 7

Kuoppa seitsemän sijaitsi Koulukadun varressa tontin keskikohdalla. Kuopassa oli ensimmäisessä kerroksessa aluksi noin 0,1 metriä paksun multakerroksen alla 0,35 metrin paksuudelta sekoittunutta, kovaa soraa (kartat 25 ja 26). Soran alapuolelta tuli esiin ruskeassa likamaassa oleva tiilikerros. Kuopan keskellä oli havaittavissa punatiilistä valmistettu kehä ja kuopan koillisreunalla harmaita tiiliä koko reuna pituudelta. Löytöinä tuli muutama rautanaula.

Toisessa kaivauskerroksessa tiilien päältä poistettiin likamaakerros. Tiilet oli ladottu kuopan koilliskulman alueelle niin, että niiden pitkät sivut osittivat säteittäisesti kohti tiilikehän keskustaa. Luoteis- ja kaakkoisreunassa taas niin, että tiilten lyhyet sivut osittivat kehän keskelle. Kehän keskellä oli tiili- ja laastimurskaa tummassa likamaassa (kartta 27).

Tämän jälkeen poistettiin likamaan tiilikehän keskeltä, mistä paljastui puinen sammio (kartat 25 ja 28). Sen syvyys oli noin 0,5 metriä. Yläosan halkaisija oli 0,63 metriä ja pohjan 0,5 metriä. Sammion seinät oli tehty alaosaan kapenevista laudoista ja pohja laudoista. Sammion sisäosan täyttäneestä likamaasta tuli löytöinä vain muutama rautanaula.

Kaivaminen lopetettiin ruudussa seitsemän, kun rakennelma oli saatu dokumentoitua.

Koekuoppa 8

Kuoppa kahdeksan tehtiin Keskikadun varteen noin kymmenen metriä kuoppa viidestä luoteeseen. Ruudussa oli ensimmäisenä 0,2-0,4 metriä paksu kova savinen kerros, jonka välissä oli fossiilinen ohut humuskerros. Näiden alla oli noin 0,1 metriä paksu hiekkakerros. Näissä kerroksista tuli esille pääasiassa tiilimurskaa (kartta 29).

Hiekkakerroksen alta paljastui tumma likamaakerros, jossa oli nyrkin kokoisia ja suurempiakin kiveä (kartta 30). Löytöinä tästä likamaasta saatiin nautoja ja luita. Likamaakerroksen alla olivat palaneet tiilimurskan, hiilen ja hiesun sekaiset kerrokset. Palokerroksessa oli runsaasti luita, jonkin verran palaneita kiviä ja piitä (kartta 31).

Näiden alla oli puusilppukerros (kartta 32), joka saattoi olla mahdollinen rakennukseen liittyvä taso. Tässä kolmannessa tasossa ei pystytty kuitenkaan havaitsemaan selvää, yhtenäistä laudoista valmistettua rakennelmaa. Puusilppukerros oli noin 0,1 metriä paksu ja sen alta paljastui toinen

palokerros. Palokerroksessa oli havaittavissa osittain punaiseksi palanutta hiekkaa sekä tummaa likaamaata.

Palo- ja likamaakerroksen alapuolisen, noin 0,1 metriä paksun hiesukerroksen alla oli ohut hiilen sekainen palokerros (kartta 33). Tästä kerroksesta saatiin talteen pääasiassa luita.

Kuoppa kahdeksan kohdalla oli havaittavissa muuallakin tontin alueella havaittavat palokerrokset. Selviä rakennusten jäänteitä ei löydetty, mutta tasossa kolme, noin 0,7-0,8 metriä nykyisen maanpinna alapuolella, havaittu puuta sisältänyt kerros kuitenkin tulkittiin mahdollisesti rakennukseen liittyväksi tasoksi. Kerros ajoittunee alustavan arvion mukaan 1600-luvun loppuun ja 1700-luvun alkuun.

Koekuoppa 9

Kuoppa yhdeksän sijoitettiin Koulu- ja Välikatujen kulmaan. Alueella oli noin 0,1 metriä paksu multakerros, jonka alapuolella oli noin 0,2 metriä paksu, kova sorakerros. Soran alapuolelta paljastui noin 0,4 metriä paksu tiili-, puu- ja kivikerros. Tässä kerroksessa oli pääasiassa rakennusjätettä ja löytöinä muovia, olut- ja viinapullojen korkkeja ym. modernia tavaraa (kartta 34).

Modernin kerroksen alapuolelta paljastui likamaakerros, mistä tuli esille harva kiveys (kartat 34, 35 ja 36). Kivet olivat halkaisijaltaan noin 0,3 metrin tai sitä pienemmän kokoisia. Alaspäin kaivettaessa kivien ympäriltä paljastui likainen hiekkakerros. Halkaisijaltaan 0,3 metriset isot kivet muodostivat tasaisen kiveyksen, joka oli tasoitettu pienemmillä kivillä ja hiekalla. Kiveys tulkittiin peruskiveykseksi. Kivien välistä löytyi yksi mahdollinen kuparikolikko, joka konservoinnissa havaittiin niin pahoin korroisoituneen, ettei sitä voitu tunnistaa saati ajoittaa.

Peruskiveyksen alta paljastui noin 0,8 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelta noin 0,1 metriä paksu hiilen sekainen puunsilppukerros. Tässä kerroksessa oli kuopan itäprofiilista länsiprofiiliin ulottuva yksi lauta. Kerroksesta saatiin löytöinä ikkunalasia, fajanssia, yksi liitupiipun kappale sekä luuta. Itäprofiilista saatiin talteen myös yksi nahkaesine, mahdollisesti jalkine tai sen osa. Kerros tulkittiin palokerrokseksi.

Palokerroksen alapuolella oli noin 0,4 metriä paksu hiilensekainen hiesukerros (kartta 34). Kerroksesta tuli löytöinä ikkunalasia, luuta, tiilen- ja oksan kappaleita. Hiesun alapuolella oli puhdas savikerros.

RAKENNUSTUOTTEEN TONTIN KOEKAIVAUKSEN TULKINTAA

Tontilla havaittiin hyvin säilyneitä rakennuksiin liittyviä lattiakerroksia, jotka ajoittuvat 1600-luvulta aina 1800-luvulle saakka. Tontin Porthaninkadun puoleisessa päästä paljastui kahteen tai kolmeen eri rakennukseen liittyneet hyvin säilyneet lautalattiakerrokset. Koeoja yhdessä ollut lattia ajoittuu 1600-luvulle rahalöytönsä perustella. Koeoja oli sijoittunut rakennuksen sisälle, minkä takia rakennuksesta saatu muuta tietoa esille.

Koeoja kahdesta paljastunut rakennuksen reuna ja siihen liittynyt, profiilissa havaittu lattiakerros voidaan alustavasti ajoittaa vain 1600-luvulle tai 1700-luvulle, koska mitään varsinaisesti ajoittavia löytöjä ei tästä nurkasta saatu. Sekä koeoja yhdessä että kahdessa lattiakerroksia peittivät kiveykset, jotka on tulkittavissa nuorempien rakennusten peruskiveyksiksi.

Koeoja kolmen kohdalla oli myös lautalattia, joka ajoittunee rahalöydön perusteella 1800-luvulle. Lattia alla ei havaittu muita kiinteitä rakennelmia. Lattian alapuolisten likamaa- ja palokerrosten ja läheisen koekuoppa neljän likamaa- ja palokerrosten perusteella näyttää siltä, että koeoja kolmen ja koekuoppa neljän välissä on sijainnut Ison vihan jälkeen raivattu palokuja, joka on puolittanut kyseisen pitkän korttelin kahdeksi erilliseksi kortteliksi. On mahdollista, että 1800-luvulla palokuja on poistettu ja molemmat korttelit on jälleen yhdistetty.

Koeruutu viidestä, Keski- ja Koulukatujen kulmauksesta, paljastui mahdollisesti kahden erillisen rakennuksen lautalattiat, mutta tämä tulkinta on vasta alustava. Ajoituksesta voidaan tässä vaiheessa esittää, että lattia/lattiat ajoittunevat 1600- tai 1700-luvulle, sillä esimerkiksi rahoja näistä kerroksista ei löytynyt. Alustavasti kuitenkin 1600-luvun ajoitus tuntuisi todennäköisimmältä. Edellisten puukerrosten päällä on miltei puoli metriä paksu kiveys, joka kuulune nuorempaa rakennusvaiheeseen. Kiveyksen välistä löytyi vuoden 1840 viiden kopeekan hopeakolikko.

Koekuoppa kuudessa oli myös lautalattian jäänteet ja mahdollisesti Koulukadun varressa sijainneen rakennuksen seinänkohta. Kerroksen ajoitus on epäselvä, mutta se lienee 1700-luvulta peräisin. Puukerroksen päällä oli myös suurista kivistä koostunut kiveys, joka on tulkittavissa nuoremman, ehkä 1800-luvulle ajoittuvan rakennuksen peruskiveykseksi. Sekoittuneesta pintamaasta saatiin talteen norjalainen hopeakolikko vuodelta 1649.

Koulukadun varressa sijaitsevasta koekuoppa seitsemästä saatiin esille tiililattiallisen rakennuksen lattiataso, johon oli upotettu puinen sammio. Sammio liittyy Keski- ja Koulukadun

länsipuolella sijaitsevassa Åströmin tontilla 1800-luvulla harjoitettuun nahkateollisuuteen ja astia on ollut nahan parkitsemissammio (tiedot museotutkija Minna Heljalalta).

Koekuopista neljä, kahdeksan ja yhdeksän ei löytynyt varmoja rakennuksiin liittyviä rakennelmia. Kuoppa kahdeksan perusteella voidaan kuitenkin sanoa, että Väli- ja Koulukadun kulmauksessa kulttuurikerroksen paksuus oli yli 1,5 metriä.

Koeruuduista saadut löydöt ovat alustavan arvion rikkaat, esimerkiksi rahoja saatiin talteen miltei jokaiselta kaivausalueelta.

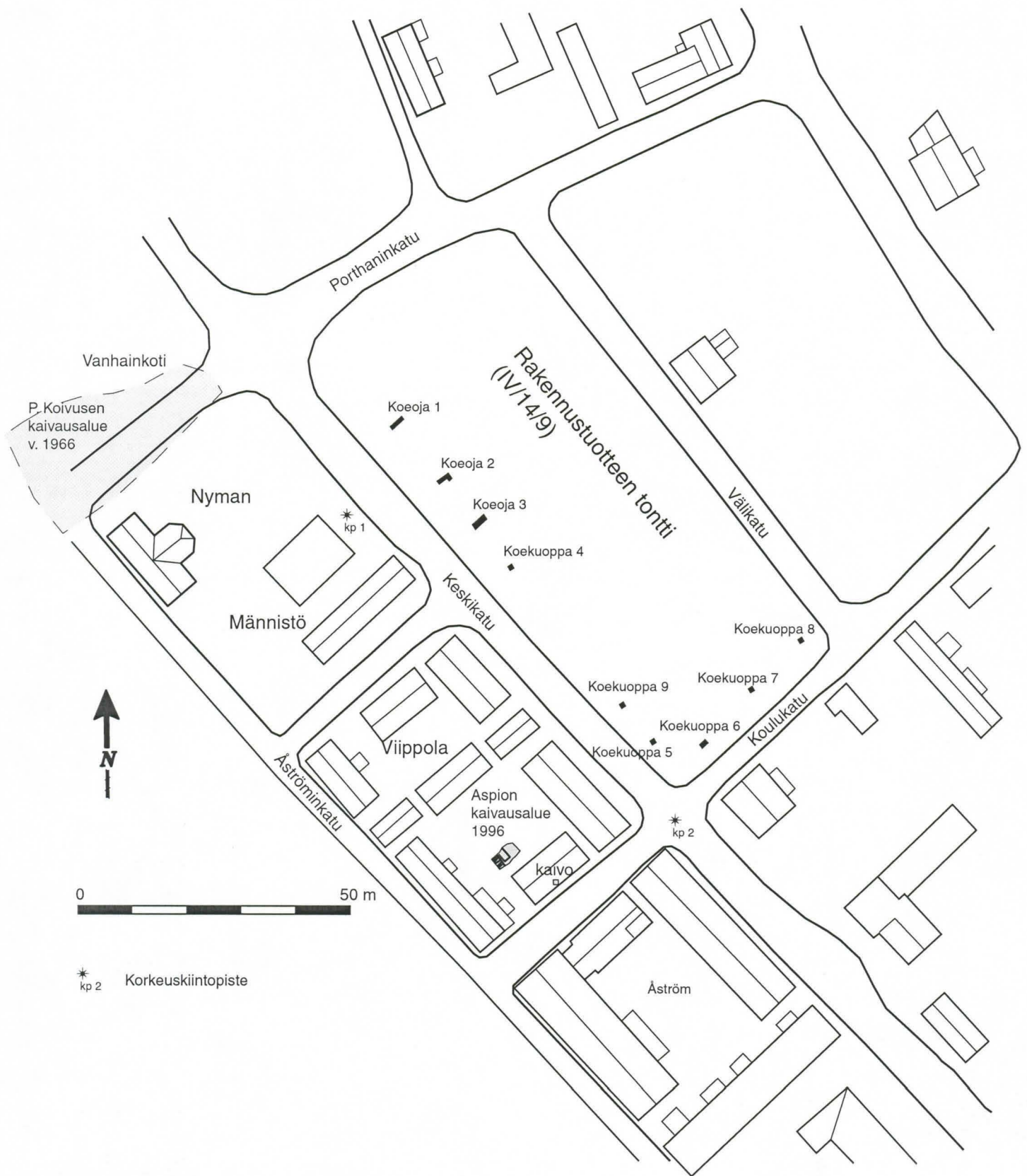
Koekaivauksen perusteella tontin vanhimmat, 1600-luvulle ajoittuvat kulttuurikerrokset ovat hyvin säilyneet, mutta on sanottava, että myös nuoremmat, 1800-luvulle ajoittuvat rakennukset ovat ainakin osittain säilyneet. Kohde tulisi ehdottomasti tutkia ennen kuin alueella aloitetaan uudisrakentaminen.

Oulussa 10. huhtikuuta 2001

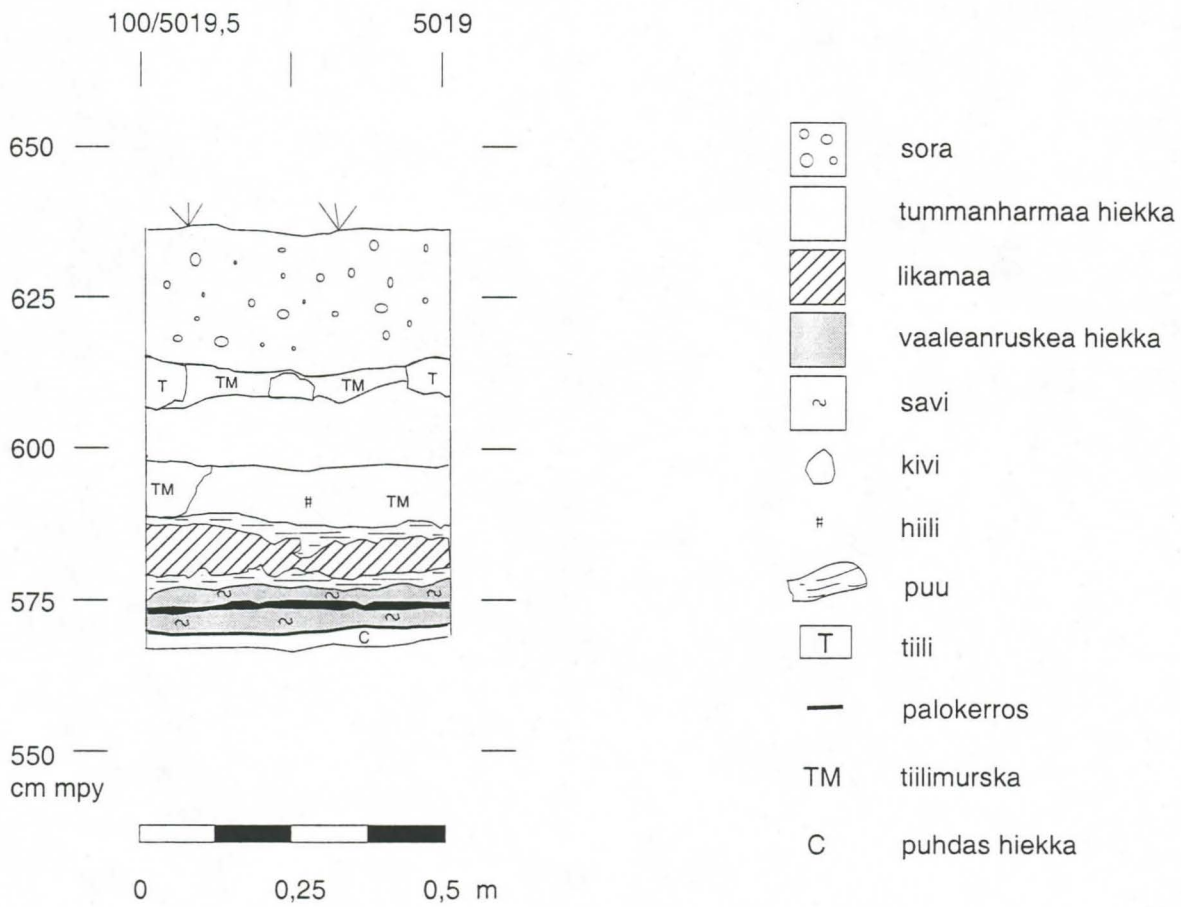
Timo Ylimaunu

*Originaali Tornionlaakson
maakuntamuseon arkistossa*

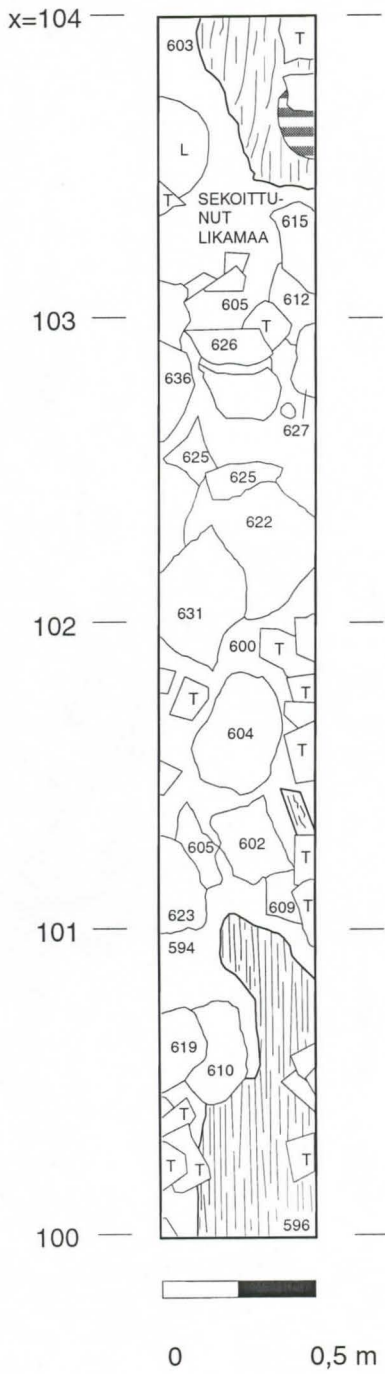
*_{kp 2} Korkeuskiintopiste

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Yleiskartta Keskikatu</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä, E. Ojanlatva T. Ylimaunu</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO Keskikatu 22 95400 TORNIO p. 016-43211</p>	<p>Kartta 1</p>

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999		Poikkileikkauskartta Koeoja 1, eteläprofiili	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva		KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831	Kartta 2

y=5019 5019,5

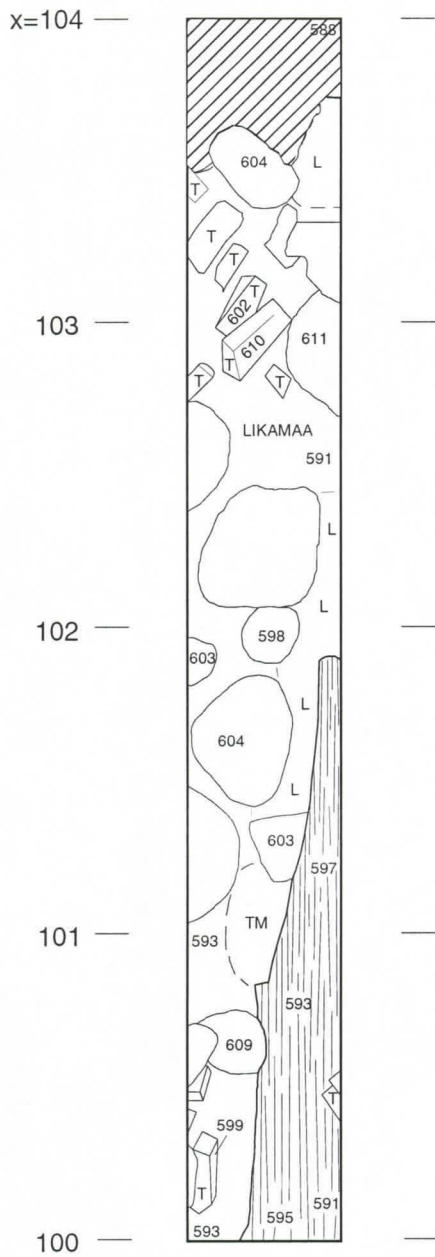

- peltipurkin kansi
- kivi
- puu
- tiili
- laastia

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koeoja 1, taso 2	
MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	Kartta 3
	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	

y=5019 5019,5

 palanut, laastin sekainen likamaa

L laastia

 kivi

 puu

 tiili

0 0,5 m

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koeoja 1, taso 3	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 4

y=5032

5033

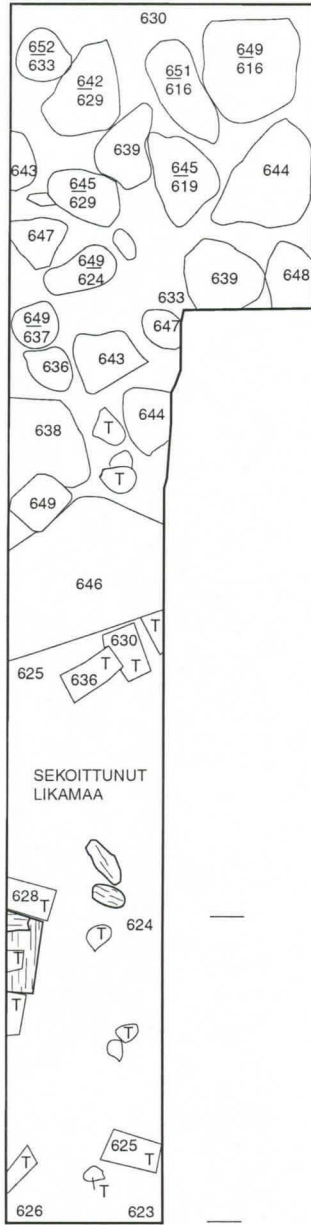
x=104

103

102

101

100

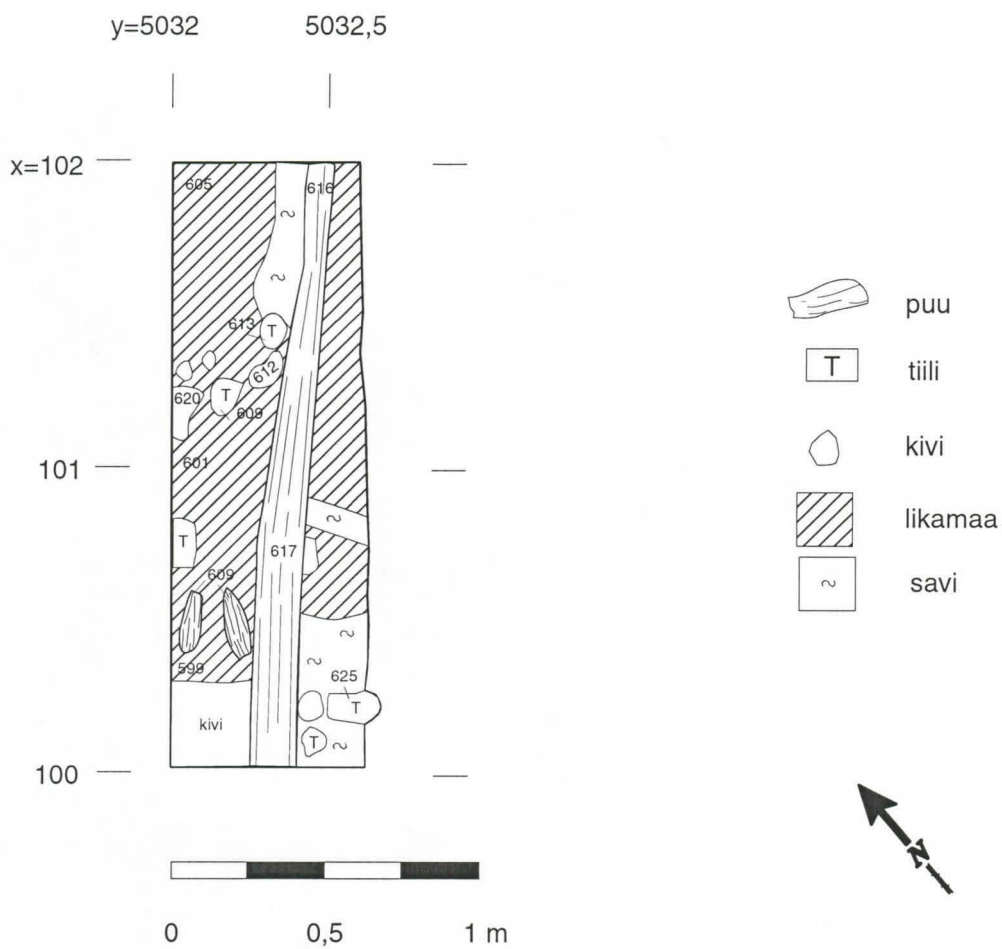

0 0,5 m

- puu
- tiili
- kivi

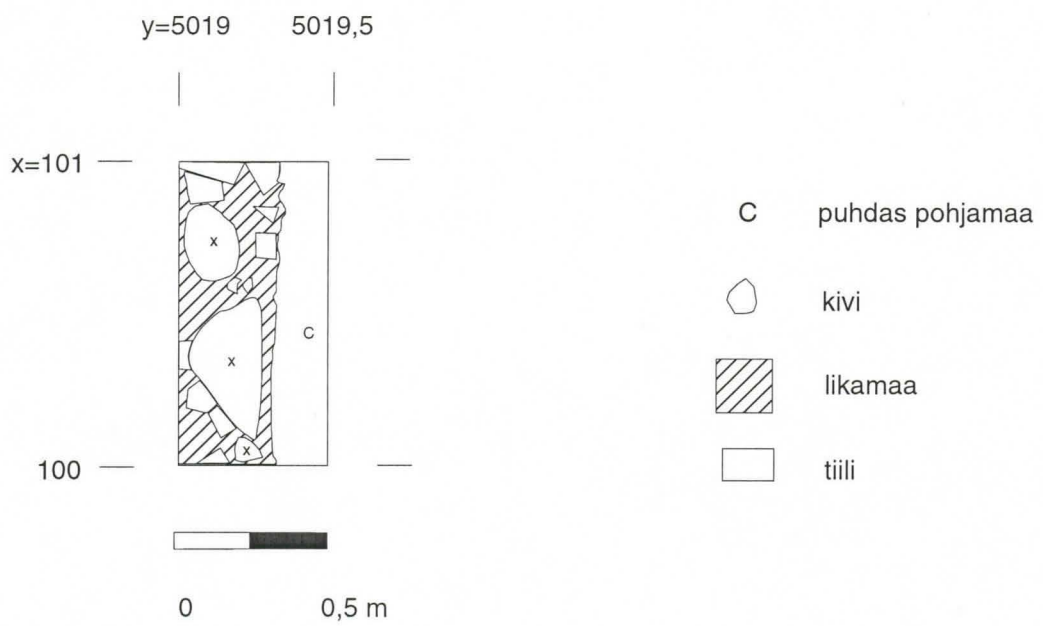

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koeoja 2, taso 1	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 6

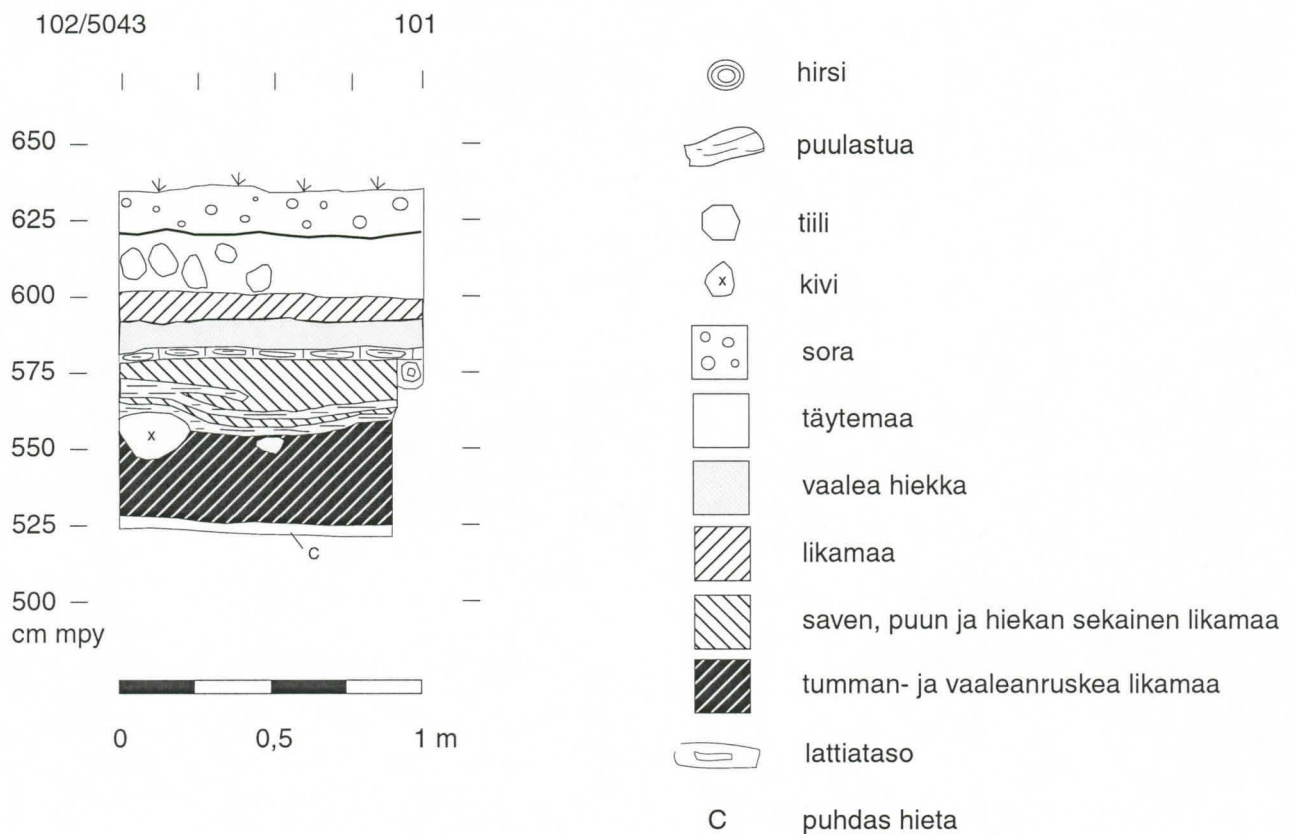

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koeoja 2, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p>	
<p>E. Ojanlatva</p>	<p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 7</p>

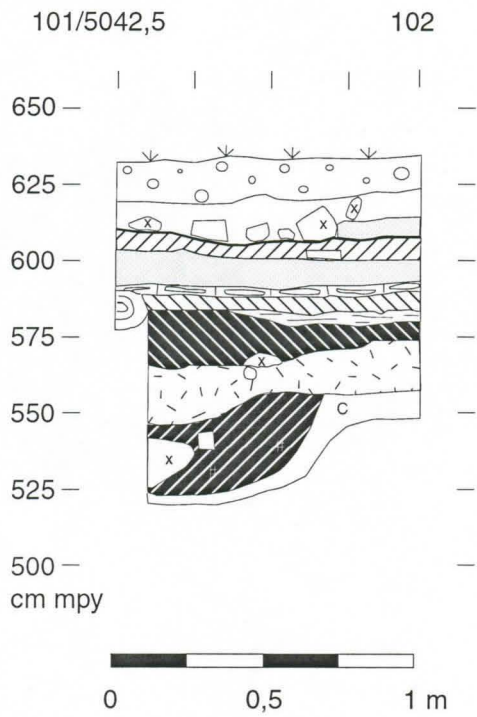

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koeoja 2, taso 3</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 8</p>

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koeoja 3, itäprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p> <p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 9</p>

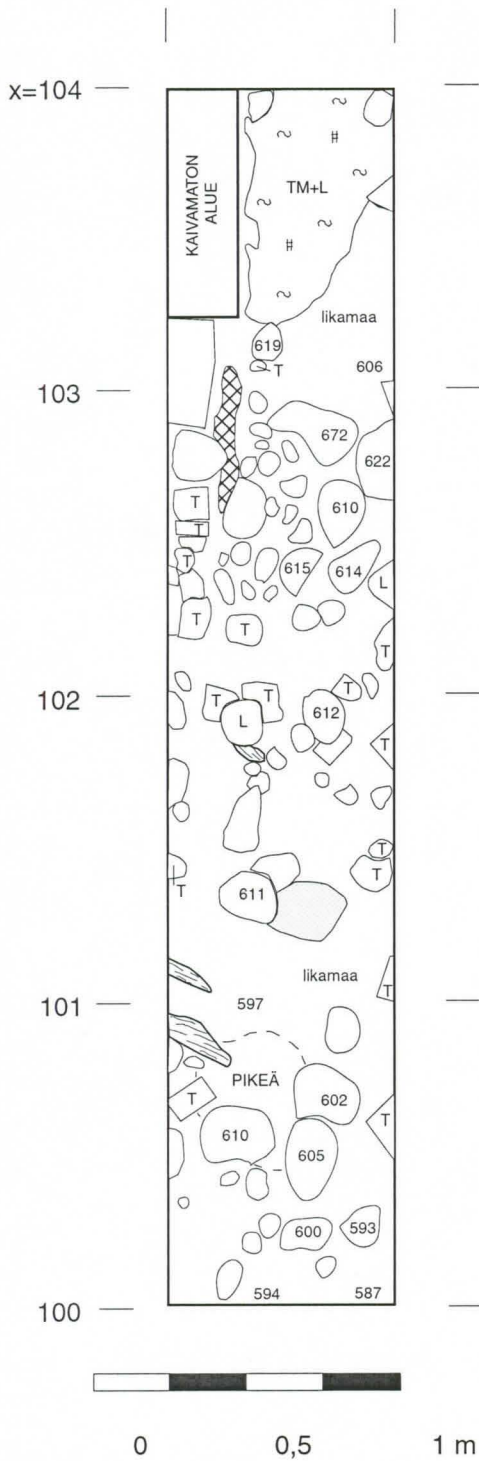

- # hiili
- hiili
- puulastua
- tiili
- kivi
- sora
- täytemaa
- vaalea hiekka
- likamaa
- saven, puun ja hiekan sekainen likamaa
- tummanruskea likamaa
- saven sekainen, harmaa likamaa
- tumman- ja vaaleanruskea likamaa
- lattiataso
- C puhdas hieta

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koeoja 3, länsiprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p> <p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 10</p>

y=5042,25

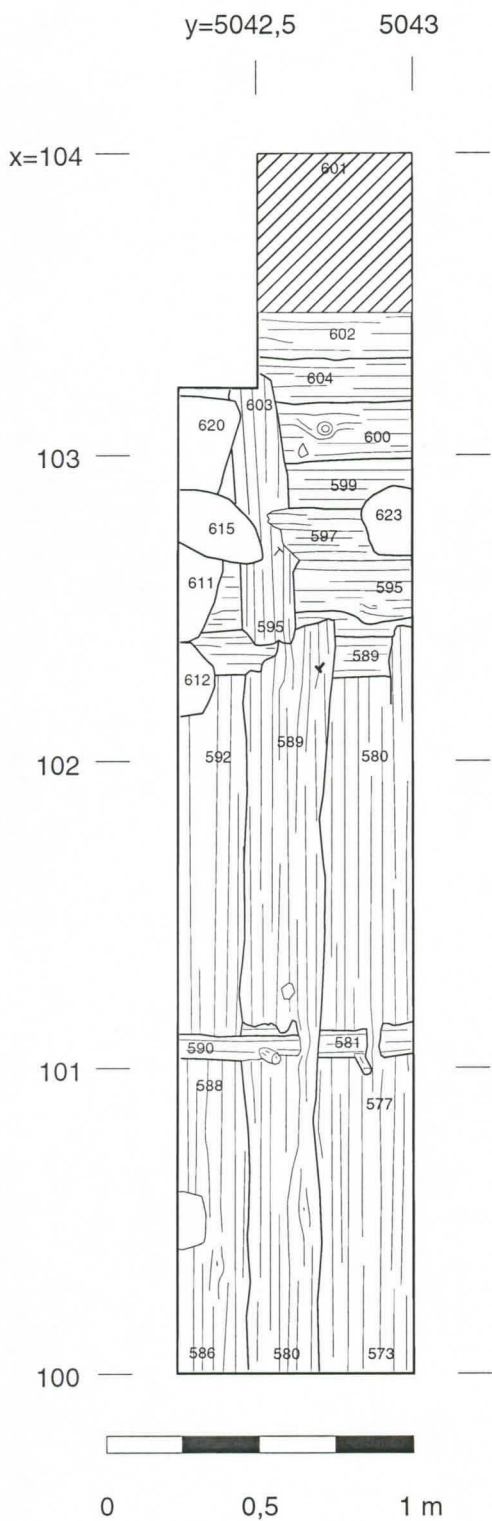
5043

- savi
- ruostunut rautalevy
- hiekka
- L+TM** laasti ja tiilimurska
- #** hiili
- tiili
- kivi
- L** laasti
- puu

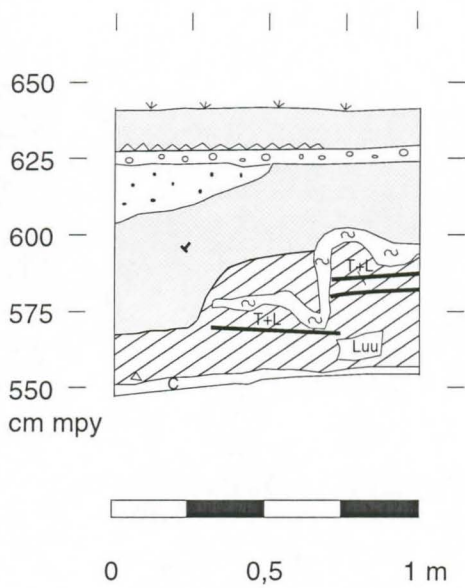
TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koeja 3, taso 1	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 11

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koeoja 3, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p>	
<p>E. Ojanlatva</p>	<p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P.016-43211</p>	<p>Kartta 12</p>

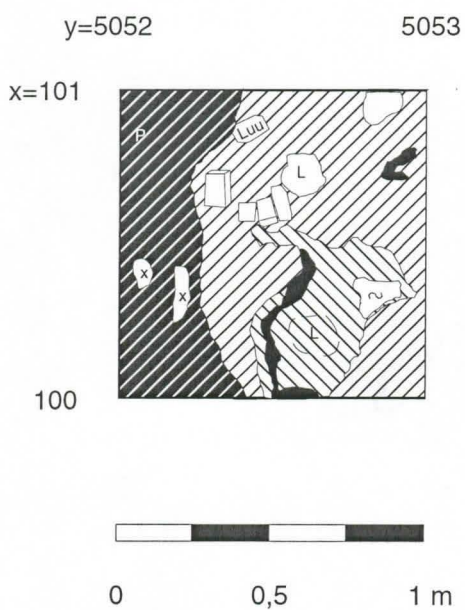
101/5052

5053

- hiekka
- vaalea savi
- sora
- hiesu
- likamaa
- puhdas hieta
- palokerros
- tiiltä ja laastia
- naula
- tiilimurskaa

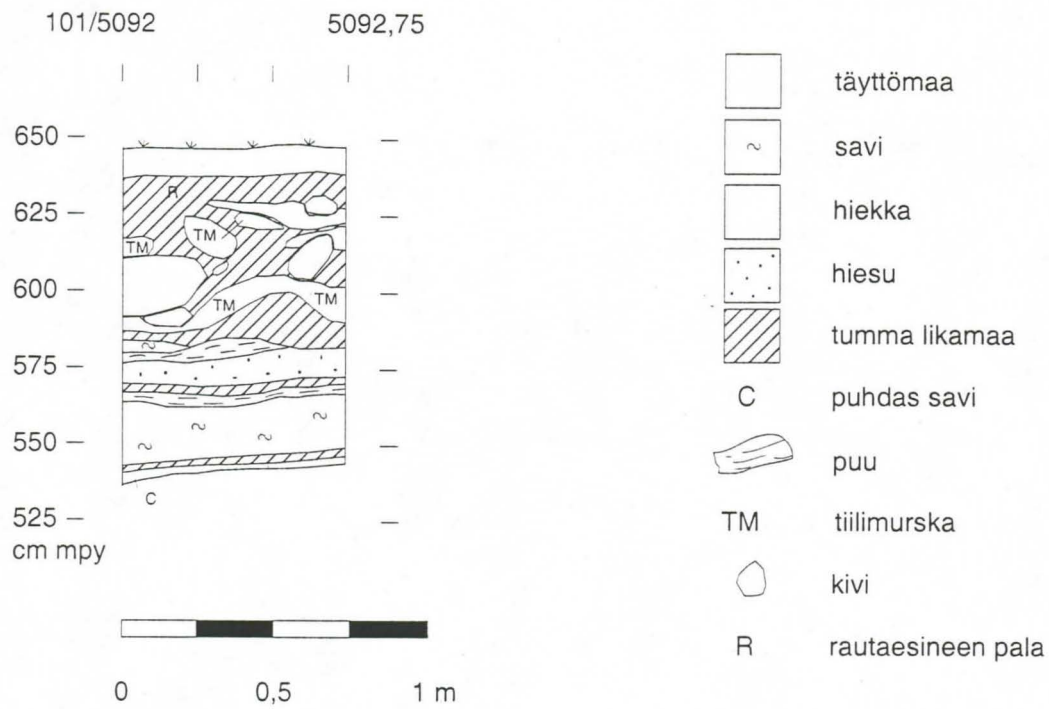
<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koekuoppa 4, pohjoisprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p>	
<p>E. Ojanlatva</p>	<p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 13</p>

- hiili
- savi
- hiilen sekainen, tummanruskea likamaa
- vaaleanruskea likamaa
- vaaleanruskea-harmaa likamaa
- tiili
- kivi
- L laastia
- P ikkunalasia

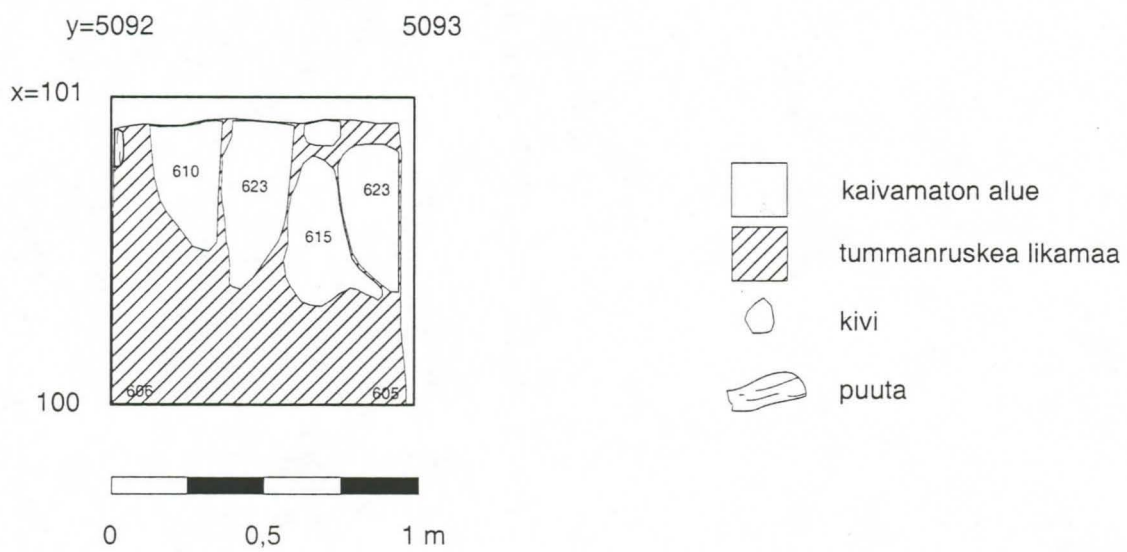

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 4, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p> <p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211</p>	<p>Kartta 14</p>

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koekuoppa 5, pohjoisprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 15</p>

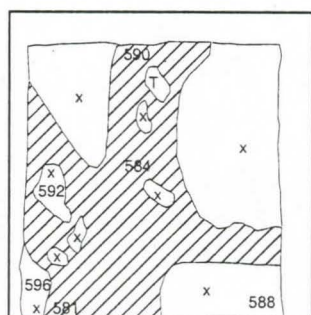

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 5, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO</p>	
<p>E. Ojanlatva</p>	<p>KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 16</p>

y=5092

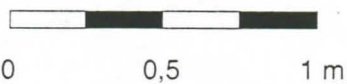
5093

x=101

- kaivamaton alue
- tummanruskea likamaa
- kivi
- tiili

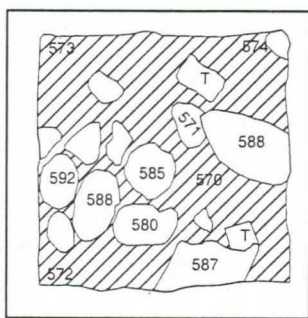
100

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koekuoppa 5, taso 2	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831	Kartta 17

y=5092 5093

x=101

- kaivamaton alue
- savensekainen likamaa
- kivi
- tiili

100

0 0,5 1 m

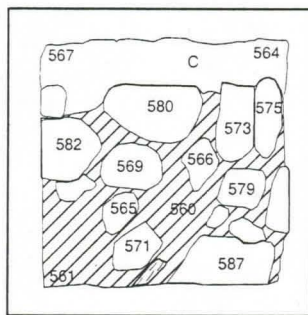

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koekuoppa 5, taso 3	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831	Kartta 18

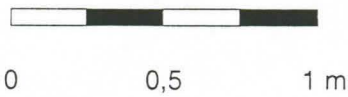
y=5092

5093

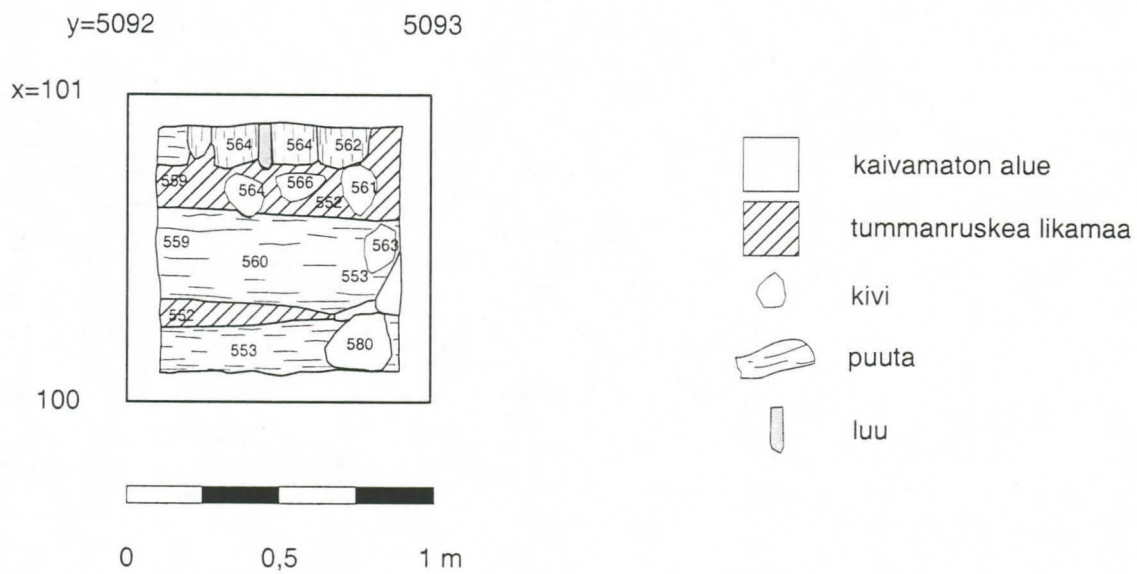
x=101

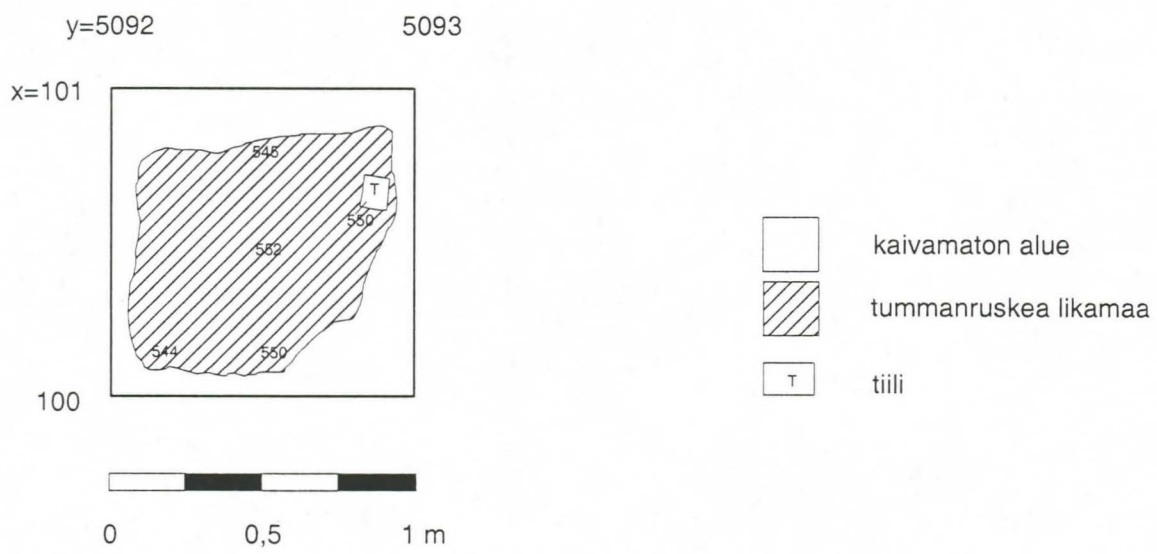
- kaivamaton alue
- tummanruskea likamaa
- kivi
- puuta
- C puhdas hiekka

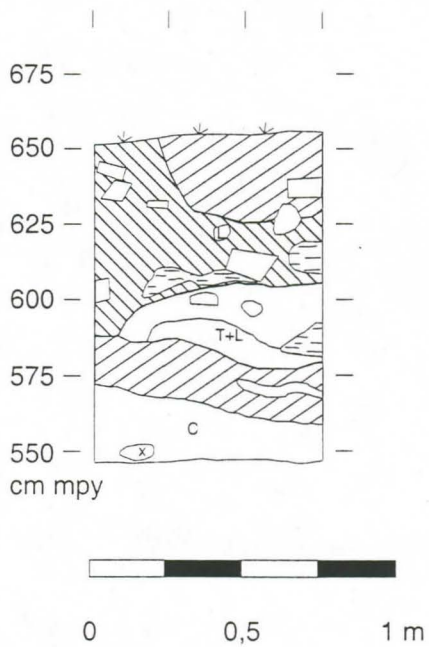
TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999	Tasokartta Koekuoppa 5, taso 4	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
E. Ojanlatva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831	Kartta 19

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 5, taso 5</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 20</p>

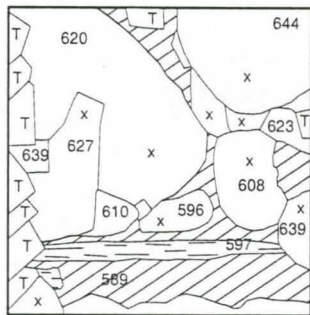

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 5, taso 6</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva T. Ylimaunu</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 21</p>

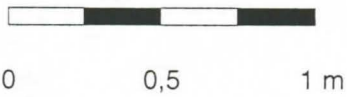

- hiekka
- noen ja laastin sekainen likamaa
- likamaa
- C** puhdas hieta
- puu
- L** laasti
- T** tiili
- **x** kivi

TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999		Poikkileikkauskartta Koekuoppa 6, pohjoisprofiili	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva		TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
		KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831	Kartta 22

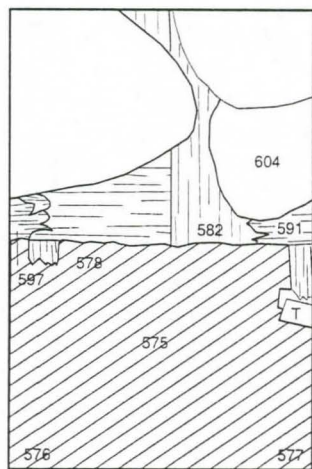

- kaivamaton alue
- tummanruskea likamaa
- tiili
- kivi
- puu

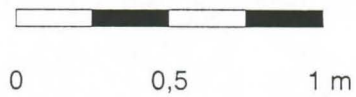

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 6, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 23</p>

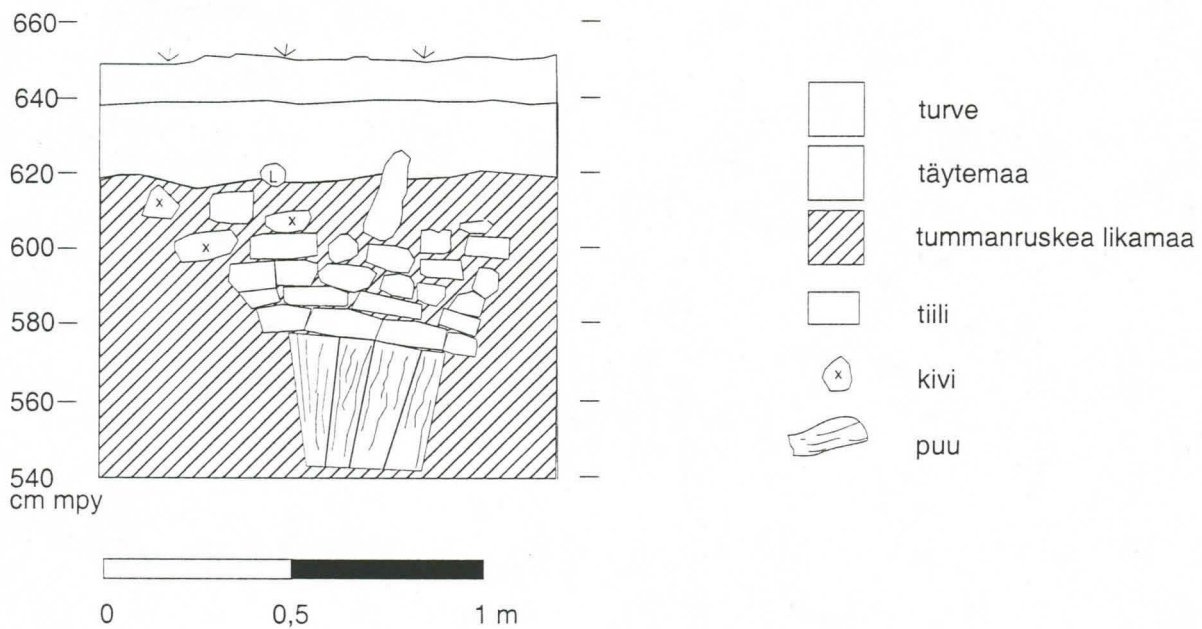

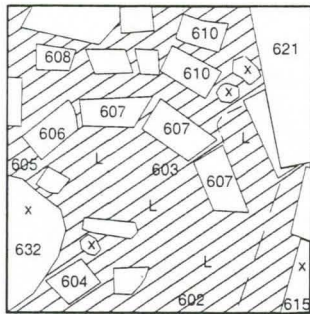
- tummanruskea likamaa
- tiili
- kivi
- puu

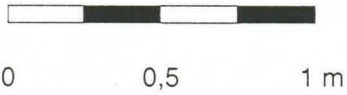
<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 6, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 24</p>

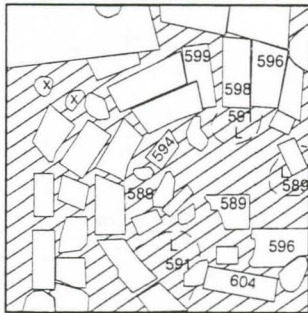
<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koekuoppa 7, eteläprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 25</p>

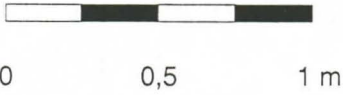
- tummanruskea likamaa
- tiili
- kivi
- laastia

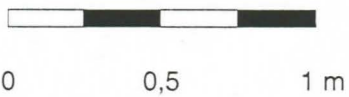
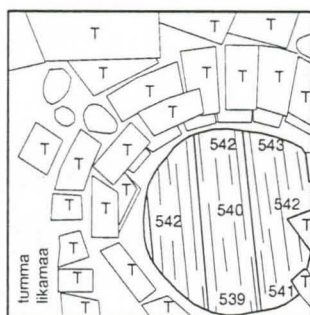
<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 7, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 26</p>

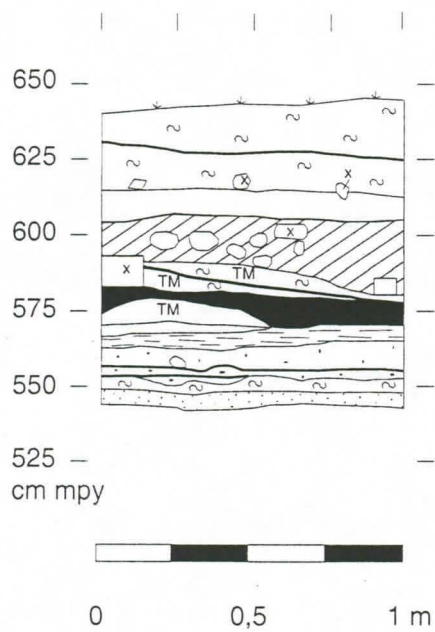
- tummanruskea likamaa
- tiili
- kivi
- laastia

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 7, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 27</p>

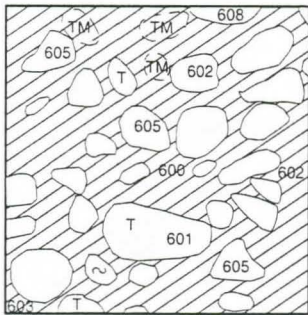

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 7, pohja</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 28</p>

- savi
- hiekka
- likamaa
- hieta
- puhdas hiesu
- hiili-/palokerros
- puu
- tiili
- kivi
- TM tiilimurskaa

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koekuoppa 8, luoteisprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 29</p>

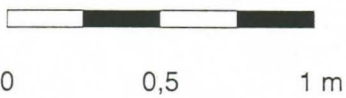
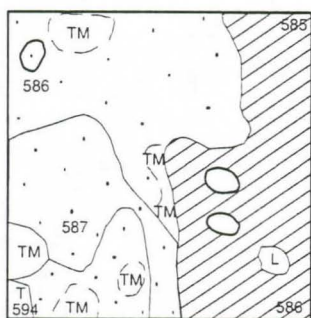
- savi
- likamaa
- tiili
- kivi
- tiilimurskaa

0   0,5   1 m

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 8, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 30</p>

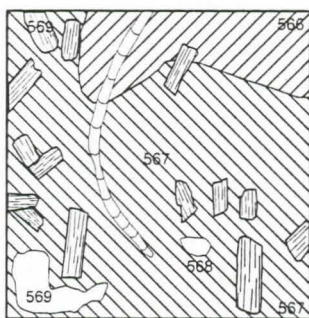

- vaalea hiesu
- tumma hiesu
- likamaa
- tiili
- kivi
- TM tiilimurskaa
- L laastia

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 8, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 31</p>

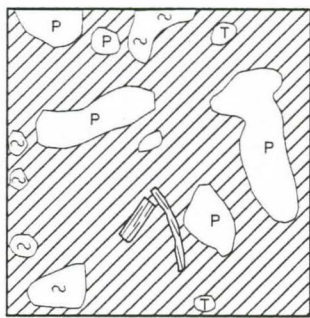

0 0,5 1 m

- hiekka
- hiekkaa ja puusilppua
- likamaa
- puu
- kivi
- juuri

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 8, taso 3</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 32</p>

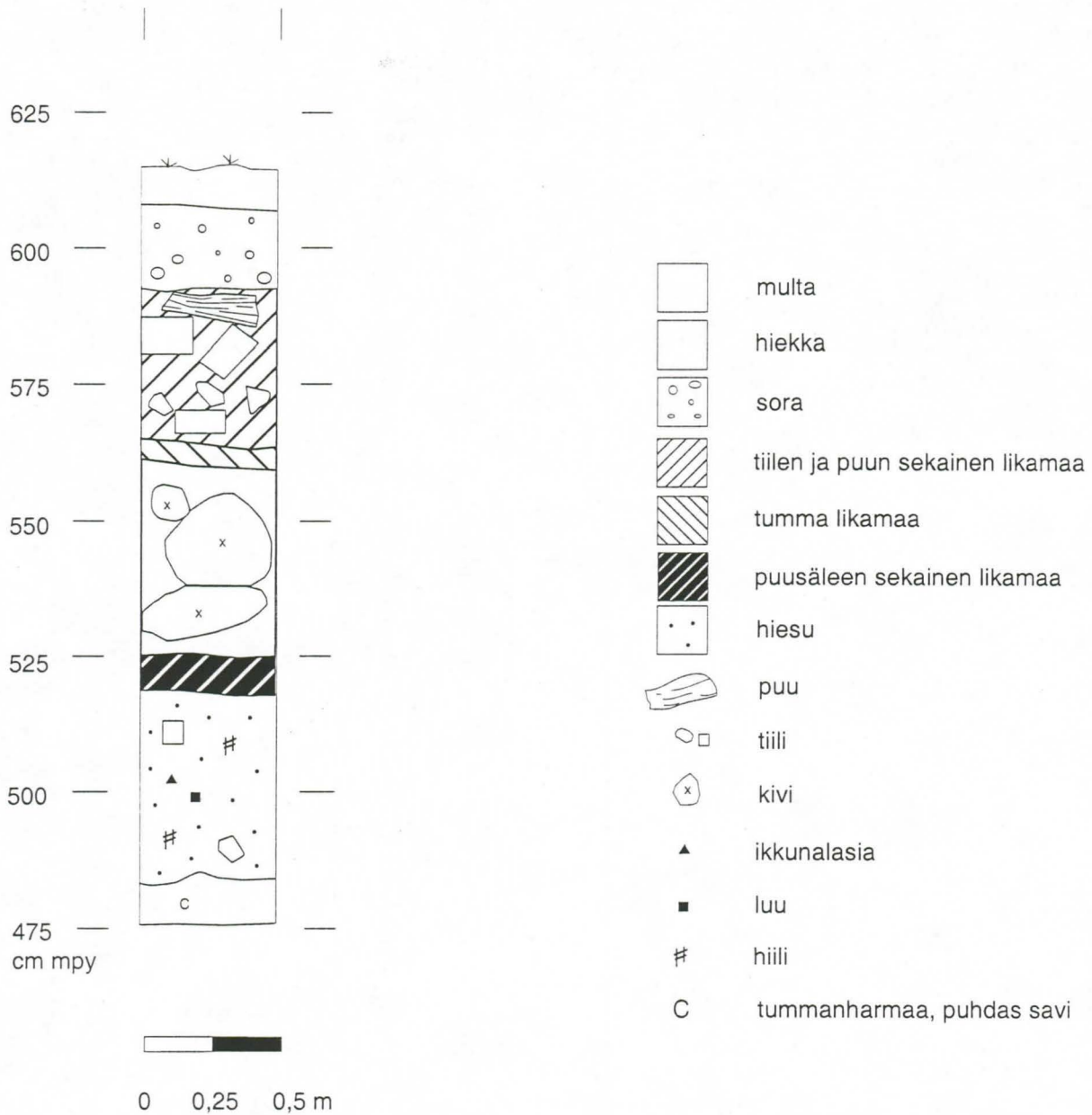

0 0,5 1 m

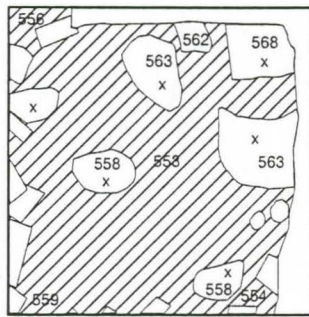
- P punertava hiekka
- S savi
- L likamaa
- puu
- kivi
- T tiili

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 8, taso 4</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Alakärppä E. Ojanlatva</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 33</p>

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Poikkileikkauskartta Koekuoppa 9, luoteisprofiili</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva T. Ylimaunu</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 34</p>

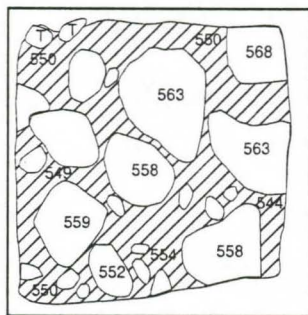
- kaivamaton alue
- tumma likamaa
- tiili
- kivi

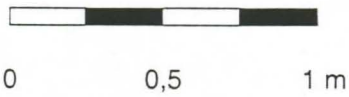
0   0,5   1 m

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 9, taso 1</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva T. Ylimaunu</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 35</p>

- kaivamaton alue
- tumma likamaa
- tiili
- kivi

<p>TORNIO Keskikatu Timo Ylimaunu 1999</p>	<p>Tasokartta Koekuoppa 9, taso 2</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Ojanlatva T. Ylimaunu</p>	<p>TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-42831</p>	<p>Kartta 36</p>